בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַה"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן קמ"ד | פָּרָשַׁת תְּצַוֶּה תשפ"ד

חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת

זוֹ הַשְּׁלֵמוּת!

* * *

מַרְגְּלָא בְּפוּמֵיהּ דְּמוֹ"ר שְׁלִיט"א לוֹמַר, שֶׁאִם מְתַמְצְתִים אֶת כָּל לִמּוּדָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל מוֹהֲרַא"שׁ הַקָּדוֹשׁ בְּמִשְׁפָּט אֶחָד, הוּא עִנְיַן **חִבּוּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת** בְּיַחַד, שֶׁאָדָם יִהְיֶה "עִם שְׁתֵּי רַגְלַיִם עַל הַקַּרְקַע", עִם אִשָּׁה וִילָדִים, יַעֲסֹק בְּפַרְנָסַת וּבְכַלְכָּלַת הַבַּיִת, וְיַחַד עִם זֹאת יַתְמִיד בִּלְמוּד הַתּוֹרָה תְּמִידִין כְּסִדְרָן, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְאָמְנָם הוּא "מְצַב אַרְצָה", אַךְ "רֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה", וּלְזֶה זוֹכִים הַצַּדִּיקִים בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁמְּאִירִים הֵן לְדָרֵי מַעְלָה וְהֵן לְדָרֵי מַטָּה, כִּי אֵין שְׁלֵמוּת בְּזֶה שֶׁהַצַּדִּיק נִמְצָא רַק לְמַעְלָה, אֶלָּא הוּא מֻכְרָח לְהִמָּצֵא גַּם לְמַטָּה, וְכַמְּבֹאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב, סִימָן ז, וְעוֹד).

וְאָמַר מוֹ"ר שְׁלִיט"א, שֶׁבְּעִנְיָן זֶה הָיָה רָגִיל מוֹהֲרַא"שׁ הַקָּדוֹשׁ לוֹמַר, שֶׁזֶּהוּ מַה דְּאִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה א, טו): **"בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים הַשָּׁמַיִם נִבְרְאוּ תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ נִבְרֵאת הָאָרֶץ, וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים הָאָרֶץ נִבְרֵאת תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ הַשָּׁמַיִם"**; וְעַל פִּי הָאָמוּר – זוֹהִי מַחְלֹקְתָּם, שֶׁבֵּית שַׁמַּאי סוֹבְרִים, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִתְמַקֵּד בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'שָׁמַיִם', וְזֶה יִהְיֶה אֶצְלוֹ הָעִקָּר, וְהָאָרֶץ טְפֵלָה, מֵאִידָךְ שִׁיטַת בֵּית הִלֵּל, שֶׁאָדָם יִהְיֶה יוֹתֵר בְּעִנְיָנִים גַּשְׁמִיִּים, כִּי הֲרֵי הוּא נִמְצָא פֹּה בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְיֵשׁ אֶת כָּל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל 'הָאָרֶץ נִבְרֵאת תְּחִלָּה'.

אֲבָל מַמְשִׁיךְ הַמִּדְרָשׁ וְאוֹמֵר: **"אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי, תָּמֵהַּ אֲנִי הֵיאַךְ נֶחְלְקוּ אֲבוֹת הָעוֹלָם בֵּית שַׁמַּאי וּבֵית הִלֵּל עַל בְּרֵית שָׁמַיִם וָאָרֶץ"** – אֵיךְ הֵם חוֹלְקִים בְּעִנְיָן זֶה הַאִם הָעִקָּר הוּא רוּחָנִיּוּת אוֹ הָעִקָּר הוּא גַּשְׁמִיּוּת, **"אֶלָּא שֶׁאֲנִי אוֹמֵר שְׁנֵיהֶם לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּאִלְפֵּס וְכִסּוּיוֹ"** – שְׁנֵיהֶם בְּיַחַד, כְּמוֹ סִיר וְהַכִּסּוּי שֶׁלּוֹ... שֶׁזֶּה כָּל הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ, שֶׁאָדָם נִמְצָא פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם, בְּתוֹךְ כָּל עִנְיָנָיו הַגַּשְׁמִיִּים, וְעִם כָּל זֹאת הוּא מְחֻבָּר לְרוּחָנִיּוּת, הוּא חָזָק בֶּאֱמוּנָה קְדוֹשָׁה, הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עוֹסֵק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה כְּפִי יְכוֹלְתּוֹ, הוּא מְקֻשָּׁר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְזֶה אֶחָד אֶצְלוֹ מַמָּשׁ!

וְסִפֵּר מוֹ"ר שְׁלִיט"א, שֶׁבִּצְעִירוּתוֹ שָׁמַע בְּזֶה פֵּרוּשׁ נִפְלָא מֵאֶחָד מֵצַדִּיקֵי הַדּוֹר, עַל הַפָּסוּק (דְּבָרִים יא, כא) **"לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ"** – 'כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ' הֵינוּ חַיִּים שְׁמֵימִיִּים וְרוּחָנִיִּים 'עַל הָאָרֶץ', פֹּה לְמַטָּה, בְּתוֹךְ כָּל הַגַּשְׁמִיּוּת, כִּי זוֹ הַשְּׁלֵמוּת, לְחַבֵּר אֶת הָרוּחָנִיּוּת וְהַגַּשְׁמִיּוּת בְּיַחַד, וְלִרְאוֹת אֵיךְ שֶׁאֵין בְּזֶה שׁוּם סְתִירָה כְּלָל וּכְלָל.

וְסִפֵּר מוֹ"ר שְׁלִיט"א מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה אֵצֶל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְסִפְּרוּ מוֹהֲרַא"שׁ זי"ע, וּמִמֶּנּוּ יְכוֹלִים לִלְמֹד לִמּוּד חַי עַל הָאָמוּר, אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם הֶפְרֵד וּסְתִירָה בֵּין רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, וְכָל

הַתַּכְלִית וְהַשְּׁלֵמוּת הִיא לִרְאוֹת אֵיךְ לְחַבֵּר בֵּינֵיהֶם תָּמִיד, וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה:

אֶחָד מֵחַשּׁוּבֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּשֶׁהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, הוּא שָׁמַע מֵהָעִנְיָן הַגָּדוֹל שֶׁל הִתְבּוֹדְדוּת - שֶׁאָדָם יִפָּרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְכוּ׳, וְהִנֵּה הוּא הִכִּיר עוֹד אֶחָד שֶׁהָיָה מְקֹרָב, וְהָיָה מִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה, וְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁאַךְ עַתָּה הִתְקָרֵב הֶחְלִיט שֶׁהוּא רוֹצֶה לַעֲקֹב אַחַר הַהוּא שֶׁכְּבָר הָיָה מְקֹרָב, לִרְאוֹת אֶת עֲבוֹדָתוֹ בַּקֹּדֶשׁ בְּעֵת הִתְבּוֹדְדוּתוֹ.

כַּמּוּבָן, דָּבָר כָּזֶה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּשֶׁקֶט, כְּדֵי שֶׁהַלָּה לֹא יַרְגִּישׁ בַּדָּבָר, לָכֵן הוּא הִתְחַבֵּא בְּאֵיזוֹ פִּנָּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא יַבְחִין בּוֹ וְלֹא יָשִׂים לֵב שֶׁהוּא עוֹקֵב אַחֲרָיו[א], וּכְשֶׁהִגִּיעַ לִמְקוֹם הִתְבּוֹדְדוּתוֹ, מָה רוֹאוֹת עֵינָיו? הוּא רוֹאֶה שֶׁאוֹתוֹ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִגִּיעַ לַשָּׂדֶה, זָרַק עַצְמוֹ עַל הָרִצְפָּה, תָּקַע אֶת רֹאשׁוֹ בָּאֲדָמָה, וְהוּא הֵחֵל בִּבְכִיָּה נוֹרָאָה כָּל כָּךְ עַד שֶׁזֶּה מַמָּשׁ קָרַע אֶת הַלֵּב לְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהִתְחַבֵּא [כִּי הוּא אַף פַּעַם לֹא רָאָה וְלֹא שָׁמַע כַּדָּבָר הַזֶּה], וְכַמּוּבָן הוּא קִבֵּל מִזֶּה הִתְעוֹרְרוּת נִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד.

בְּעֵת רוֹאוֹת עֵינָיו כָּל זֹאת, הֶחְלִיט הָאִישׁ שֶׁאֵינֶנּוּ מַרְפֶּה, וְהוּא נִשְׁאַר בִּמְקוֹם מַחְבּוֹאוֹ, עַד שֶׁיִּסַּיֵּם הַלָּה אֶת הִתְבּוֹדְדוּתוֹ, וְיֵלֵךְ אַחֲרָיו עַד לְבֵיתוֹ, וְיִרְאֶה אֵיךְ הוּא מַמְשִׁיךְ לְהִתְנַהֵג בְּבֵיתוֹ, כִּי בְּוַדַּאי בְּתוֹךְ הַבַּיִת גַּם כֵּן יֵשׁ לוֹ ׳עֲבוֹדוֹת׳ וְכוּ׳.

כְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ אָדָם לְבֵיתוֹ, הוּא נִכְנַס עִם פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת, וְאָחֵל לְכָל בְּנֵי בֵּיתוֹ ״עֶרֶב טוֹב!״ ״שָׁלוֹם עֲלֵיכֶם!״ עַד שֶׁלֹּא הִכִּירוּ עָלָיו שׁוּם דָּבָר, וְאַף אֶחָד לֹא הָיָה מַעֲלֶה עַל דַּעְתּוֹ אֵילוּ עֲבוֹדוֹת גְּדוֹלוֹת עָשָׂה עַד עַתָּה בַּשָּׂדֶה, וְאֵיךְ בָּכָה לִפְנֵיו יִתְבָּרַךְ, וּפֵרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי קוֹנוֹ.

הַדָּבָר הַזֶּה גָּרַם הִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה בְּיוֹתֵר לְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁעָקַב אַחֲרָיו, כִּי הִנֵּה מַה שֶּׁרָאָה בַּשָּׂדֶה זוֹ בֶּאֱמֶת ׳עֲבוֹדָה׳ וְכוּ׳, וְאֵיךְ כְּבָר בַּבַּיִת הוּא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְיַחֵס לְכָל אֶחָד? וְתָמַהּ הַאִם זֶה אוֹתוֹ בֶּן אָדָם שֶׁרָאָה בִּהְיוֹתוֹ בְּשָׂדֶה, וְלֹא אֶחָד אַחֵר...

הַדָּבָר הַזֶּה הִפְלִיא אוֹתוֹ בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁזָּכָה גַּם כֵּן לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל, וְנִהְיָה מֵהַחֲשׁוּבִים שֶׁבֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ...

סִיֵּם מוֹ״ר שְׁלִיטַ״א מַעֲשֶׂה נִפְלָא זֶה: אוֹתוֹ אָדָם בְּזָקְנוּתוֹ הִתְקָרֵב לְמוֹהֲרָא״ש, וְהוּא סִפֵּר בְּעַצְמוֹ אֶת הַסִּפּוּר הַזֶּה לְמוֹהֲרָא״ש, אֵיךְ שֶׁעַל יְדֵי זֶה זָכָה לְהִתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ זַ״ל בֶּאֱמֶת, וּמוֹהֲרָא״ש הָיָה רָגִיל לְסַפֵּר אֶת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, עַל מְנָת שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְעוֹרֵר מֵהַלֶּקַח הֶחָשׁוּב וְהַלְמּוּד הַנִּפְלָא שֶׁבָּזֶה, אֵיךְ יִזְכֶּה הָאָדָם לְחַבֵּר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת בְּיַחַד, וְלֵידַע שֶׁזֶּה לֹא סוֹתֵר כְּלָל וּכְלָל, אַתָּה מִתְבּוֹדֵד בַּשָּׂדֶה, עוֹבֵד אֶת ה׳ בֶּאֱמֶת, בּוֹכֶה וּמַרְבֶּה בִּתְפִלָּה לְפָנָיו, וְהִנֵּה בָּאתָ הַבַּיְתָה - וְאַתָּה מִתְיַחֵס לְכָל בְּנֵי בֵּיתְךָ בְּשִׂמְחָה וּבִתְשׁוּמַת לֵב מְיֻחֶדֶת, וְאַתָּה כְּאַחַד הָאָדָם [וּבִלְשׁוֹן הַסְּפָרִים זֶה נִקְרָא ״פּוֹשֵׁט צוּרָה וְלוֹבֵשׁ צוּרָה״].

וּמִלְּבַד זֶה שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִנְהֹג כָּךְ, עָלָיו לֵידַע שֶׁזֶּה חֵלֶק וְהֶמְשֵׁךְ אֶחָד מֵאוֹתָהּ ׳עֲבוֹדָה׳ שֶׁבָּהּ עָבַד עַד עַתָּה, כִּי חֵלֶק בִּלְתִּי נִפְרָד מֵעֲבוֹדַת ה׳ זֶה לְהִתְחַתֵּן וּלְהָקִים בַּיִת, לְהָבִיא יְלָדִים לָעוֹלָם, לְפַרְנֵס וּלְכַלְכֵּל אֶת בְּנֵי הַבַּיִת, לְהַכְנִיס חִיּוּת וְשִׂמְחָה בַּבַּיִת, לִדְאֹג שֶׁיִּשְׂרֶה הַשָּׁלוֹם וְהָאַהֲבָה, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְרִיבוֹת וּמַחֲלֹקוֹת, זוֹ עֲבוֹדַת ה׳ בִּשְׁלֵמוּת, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שֶׁלֹּא מַפְרִיד בֵּין רוּחָנִיּוּת לְגַשְׁמִיּוּת, אֶלָּא יוֹדֵעַ שֶׁזּוֹ הַשְּׁלֵמוּת, וְהָא בְּהָא תַּלְיָא.

וְזוֹ הָעֲבוֹדָה הַכִּי גְּדוֹלָה לָאָדָם בִּימֵי חַיָּיו, שֶׁיּוֹדֵעַ אֵיךְ לְקַשֵּׁר רוּחָנִיּוּת וְגַשְׁמִיּוּת בְּיַחַד, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה שׁוּם סְתִירָה בֵּין שְׁנֵי עִנְיָנִים אֵלּוּ, וְאִם זוֹכֶה לָזֶה, בְּוַדַּאי יִרְאֶה עוֹלָמוֹ בְּחַיָּיו, וְטוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, אָמֵן וְאָמֵן.

***

לכל ענייני הגיליון: s0584563404@gmail.com

א. כָּאן הִזְכִּיר מוֹ״ר שְׁלִיטַ״א בְּדֶרֶךְ אַגַּב, שֶׁבֶּאֱמֶת הִתְבּוֹדְדוּת צָרִיךְ לִהְיוֹת שֶׁל הָאָדָם לְבַדּוֹ, וְזוֹ כָּל מַעֲלַת הַהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁזֶּה גַּם כֵּן הַלָּשׁוֹן ׳הִתְבּוֹדְדוּת׳ - לְבוֹדֵד עַצְמוֹ מִשְּׁאָר בְּנֵי אֱנוֹשׁ, וּלְדַבֵּק עַצְמוֹ בַּשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלָכֵן הָיָה מוֹהֲרָא״ש נֶגֶד מַה שֶּׁנָּפוֹץ לְאַחֲרוֹנָה שֶׁמְּאַרְגְּנִים קְבוּצוֹת ״הִנָּעוֹר בַּלַּיְלָה״... וְהוֹלְכִים יַחְדָּיו לְהִתְבּוֹדְדוּת וְכוּ׳, זוֹ לֹא שְׁלֵמוּת הָעִנְיָן; אָמְנָם יֵשׁ כְּאֵלֶּה הַמְפַחֲדִים לֵילֵךְ לְבַד, וְהוֹלְכִים עִם עוֹד אֶחָד, אֲבָל הָעִקָּר נֶחְסַר בְּגִין כָּךְ, כִּי הַשְּׁלֵמוּת הִיא שֶׁאָדָם לְבַדּוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהָבֵן.